

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Проект „Инициатива за гражданска ИТ подкрепа (civic hacking)“,
договор №.BG05SFOP001-2.009-0102-C01/ 27.12.2018 г.

**ПРОЕКТ „ИНИЦИАТИВА ЗА ГРАЖДАНСКА ИТ ПОДКРЕПА (CIVIC HACKING)“,
ДОГОВОР №.BG05SFOP001-2.009-0102-C01/27.12.2018 г.**

реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ДОКЛАД СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

Възложител:

ОП Добро управление 2014-2020 г.

Изпълнител:

Фондация Център за имиграция и интеграция

София, април 2019 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Проект „Инициатива за гражданска ИТ подкрепа (civic hacking)“,
договор №.BG05SFOP001-2.009-0102-C01/ 27.12.2018 г.

Документът е подготвен от Фондация Център за имиграция и интеграция в рамките на договор BG05SFOP001-2.009-0102-C01 за **ПРОЕКТ „ИНИЦИАТИВА ЗА ГРАЖДАНСКА ИТ ПОДКРЕПА (CIVIC HACKING)“**, финансиран в рамките на процедура „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“ на ОПДУ 2014-2020 г.

Констатациите и изводите, направени в документа отразяват мнението на експертите на Фондация Център за имиграция и интеграция и по никакъв начин не следва да се приемат като становище или официална позиция на ОПДУ 2014-2020 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Основания за избор на област на политика: обществена значимост.....	4
2. Анализ на гражданската активност в областта (през последната 1 година). Основни обществено-значими проблеми, предизвикали най-силен обществен интерес	5
Актуални проблеми в социалната сфера.....	5
Обществени консултации	7
Искания по Закона за достъп до обществена информация.....	8
3. Преглед на публикуваните отворени данни. Обновяване в периода 1 януари – 31 март 2019 г.	9
3.1. Брой набори	9
3.2. Видове	10
3.3. Клъстери	10
3.4. Формати визуализация	12
3.5. Обновявания.....	12
4. Други източници на данни, свързани с определените проблеми:	13
4.1. Административни (регистри)	13
4.2. Статистически	15
4.3. Социологически	16
4.4. Граждански сектор.....	16
4.5. Академични	17
5. Препоръки.....	18
Приложение 1.....	19

1. Основания за избор на област на политика: обществена значимост

Социалната политика беше трайно във фокуса на общественото внимание през последната година, най-вече във връзка с гражданските протести, свързани с нея. Сред различните групи в обществото съществуват конфликтни идеи и интереси относно политиката, необходима решаване на социалните проблеми и удовлетворяване на нуждите на хората.

Социалната политика е много важна за хора в неблагоприятна ситуация по икономически или здравословни причини, които са нейни ползватели. Тяхното усещане обаче, демонстрирано чрез множество протести през изминалата година, е че социалната система „не вижда“ част от нуждаещите се български граждани с настоящата си законодателна уредба.

В някои области заинтересованите страни в крайна сметка преодоляват конфликтите и поставят политиката в колелото на консенсуса, например въвеждането на методиката за извършване на индивидуална оценка на потребностите от подкрепа за хората с увреждания, която беше приета от Министерския съвет на 27 март. Тя се основава на Международната класификация на функционирането, уврежданията и здравето на Световната здравна организация (ICF). Целта ѝ е да се прилага ефективен модел, съобразен с функционалните затруднения на хората с увреждания и с препятствията в обкръжаващата среда. Съществен елемент на тази методика е да бъде отчетено желанието на човека за извършването на конкретни действия. Тя ще бъде използвана и за оценка за нуждата от социални услуги, лична помощ или друг вид подкрепа при условия и по ред, определени със закон.

По мнение на специалисти в областта част от проблемите се дължат на неразбиране: например острата реакция на работодателите против предложението за въвеждане на квоти за наемане на хора с увреждания се дължи на погрешната им представа, че това са хора в инвалидни колички.

Анализаторите устойчиво твърдят, че повече пари не означават по-добра социална политика и че в нея от доста години липсват нови идеи, от каквито има остра нужда.

2. Анализ на гражданската активност в областта (през последната 1 година). Основни обществено-значими проблеми, предизвикали най-силен обществен интерес

Актуални проблеми в социалната сфера

През изминалата година са организирани редица национални протести на хора с увреждания, майки на деца с увреждания и родители, представители на различни професии. Исканията са за по-добри възможности за обучение и работа на хора с увреждания; достъп до рехабилитация; достъп до и качество на социалните услуги; дискриминация на децата сираци; тежкото положение на младежите с увреждания, навършили пълнолетие и т.н.

➤ Проблеми на хората с увреждания

Едно от медийните заглавия през изминалата година нарече социалната ни система „система с дълбоки увреждания“.

Протестите бяха многобройни и разнообразни и продължиха месеци наред. Едно от исканията им беше да се регламентира със закон личната помощ за хора с увреждания. Според Закона за интеграция на хората с увреждания право на такава помощ имат хора с над 90% увреждания под формата на месечна надбавка към инвалидната пенсия. Ползването на личен асистент се финансира от европейските програми и следователно е ограничено и за определен срок. Друго искане е да се премахне документа от Териториално-експертната лекарска комисия (ТЕЛК).

Широко обсъждани бяха разминавания в понятията: ТЕЛК решенията са оценки по диагнози, които определят намалена работоспособност и увреждания по смисъла на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Конвенцията определя увреждане във взаимодействието между средата, бариерите в средата и функционалния дефицит на човека. Затова възражението на организации на хора с увреждания е, че когато няма бариери в средата, увреждането престава да бъде категория, определяща човека и следователно ТЕЛК трябва да се премахне. Друг техен аргумент е, че никой не знае колко точно са хората, получаващи допълнителни средства за личен асистент и от какво точно се нуждаят, тъй като няма индивидуална оценка на потребностите.

По данни на МТСП хората с над 90% увреждания са 81 000 и средствата не достигат. По груби сметки от мерките са се възползвали 17 000 души.

Спорен е и въпросът за финансирането на национално представителните организации на хората с увреждания. Широко обсъждан е и проблемът с достъпността на средата.

По данни на Евростат за 2017 г. всеки пети българин над 16-годишна възраст има дълготрайно физическо увреждане: 19% от българите са обявили, че имат здравословни проблеми, които им пречат в следващите 6 месеца да ходят на училище или работа и да се включат в домакинските задължения.

България изпитва сериозни затруднения с интеграцията на хора с увреждания, което се потвърждава и от МТСП в лицето на заместник-министър Зорница Русинова. Министерството е

Проект „Инициатива за гражданска ИТ подкрепа (civic hacking)“,
договор №.BG05SFOP001-2.009-0102-C01/ 27.12.2018 г.

насочило усилия към работодателите, желаещи да наемат такива хора на работа, като ги подпомагат с изплащане на минимална работна заплата за период от 3 години.

От КНСБ настояват за дългосрочен ангажимент към проблемите на хората с увреждания. Синдикатът разгласи специална позиция, в която се настоява за осигуряване на необходимия сериозен финансов ресурс за осъществяване на реформата в системата и настоява за създаване на национален фонд за социална солидарност.

В общественото пространство се разпространяват разнородни и противоречиви данни за броя на хората с увреждания и свързани с тях аспекти и няма съгласие по необходимите мерки, които трябва да бъдат предприети от управлението. Това поддържа конфликтния характер на ситуацията.

От Асоциацията на родители на деца с епилепсия например твърдят, че властите имат конфликт с тях, а не те с властите. Подчертават важноста на фонд за трудовата заетост и за достъпна среда и на въвеждане на защитена заетост. Обръщат внимание и на недостатъчното финансиране на приобщаващото образование въпреки законовото му уреждане. В тази връзка е изтъкната разликата между деца с увреждания и деца със специални образователни потребности и какви трябва да бъдат подходите към тях.

От министерството са на мнение, че не финансирането е основният проблем, а има нужда от реформа в законодателството, която да уреди ефективното разходване на публичния ресурс, като приоритетна е политиката, насочена към индивидуалните потребности.

Предстои създаване на Агенция за мониторинг на качеството на социалните услуги, които ще станат универсално достъпни (за всички граждани, не само за хора в риск) и ще дават възможност за избор, включително на доставчик.

За да се подобри планирането на услугите на национално ниво, се предлага създаването на Национална карта на социалните услуги, финансирани от държавния бюджет. Картата ще се основава на анализ на потребностите според профила на населението и неговите нужди, подготвен от общините. Предвиждат се възможности за предоставяне на услуги на общинско и областно ниво, и създаване на гарантирани пакети услуги за всички населени места, като на места те ще бъдат мобилни.

➤ **Проблеми на социалните услуги**

От прегледа на изследвания по темата установяваме, че към 31.12.2017 г. на територията на страната функционират 612 социални услуги за деца, с общ капацитет 13 624 места, а през 2016 г. - 605 социални услуги за деца, с общ капацитет 13 462 места. Вследствие на възприетите действия, ДМСГД са намалени наполовина от началото на действията за деинституционализация. Децата, постъпили в този род домове, намаляват през годините, но все още продължават да бъдат настанявани.

В домовете за медико-социални грижи в България родителите предават децата си на системата за държавна грижа. Системата за закрила на детето и медицинската система нямат голям успех в предотвратяването на тази практика. Проучванията показват, че изключително висок процент

Проект „Инициатива за гражданска ИТ подкрепа (civic hacking)“,
договор №.BG05SFOP001-2.009-0102-C01/ 27.12.2018 г.

от децата в ДМСГД имат поне един жив родител. Съществуват много причини, които допринасят за раздялата на децата от семействата им.

Повечето анализатори твърдят, че основната причина е липсата на материални ресурси и ежедневни удобства (бедност, нисък или липсващ доход, безработни родители), както и лоши условия на живот. За голяма част от децата, изоставени от своите родители, няма декларации за отказ от родителски права. В повечето случаи има договор за временно отглеждане и възпитание на децата, което дава възможност на много от родителите да оставят детето си в дом и за продължителен период от време да не се интересуват от него. Това затруднява осиновяването на тези деца и възможността детето да е трайно в подходяща семейна среда.

Въпреки проблемите обаче, благодарение на деинституционализацията в България хиляди деца и лица с увреждания получават достъп до съвременни социални услуги. Все още съществува риск практиките в тези социални услуги да повтарят институционалния модел на грижа, вместо да се фокусират към подобряване качеството на живот на клиента. Тези практики правят социалните услуги неефективни, а техните клиенти – завинаги зависими от социалната система. Проблемът в известна степен е, че заинтересованите страни – държавни органи, местни власти, доставчици на социални услуги и неправителствени организации – поставят във фокус дали услугата отговаря на всички нормативни изисквания без да проследяват дали тя подобрява качеството на живот на всеки един клиент.

Обществени консултации

Извършен е преглед на публикуваните становища и коментари от граждани и граждански организации през последната 1 година в обществени обсъждания на проекти на нормативни актове в сферата на социалната политика на портала за обществени консултации на Министерски съвет strategy.bg.

Няколко са проектите на нормативни актове, породили засилена гражданска активност:

- Проект на Национална стратегия за детето 2019-2030 г.;
- Проект на Закон за хората с увреждания;
- Проект на Закон за социалните услуги

Основните обществено-значими проблеми, предизвикали най-силен обществен интерес, са при обсъждането на:

- необходимостта от оценяване на качество на социалните услуги и създаване на специализиран орган за това - Агенция за качеството на социалните услуги;
- създаване на общ регистър за хората с увреждания, в който ще бъдат обобщени данни от НЗОК, Агенцията за социално подпомагане, Агенцията за хората с увреждания и органите на медицинската експертиза НЕЛК и ТЕЛК;
- реформа в системата на експертното оценяване на уврежданията.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Проект „Инициатива за гражданска ИТ подкрепа (civic hacking)“,
договор №.BG05SFOP001-2.009-0102-C01/ 27.12.2018 г.

Искания по Закона за достъп до обществена информация

Направен е преглед на годишните отчети за работата на Министерството на труда и социалната политика по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) за 2015, 2016 и 2017 г., които описват броя и типа постъпили заявления за достъп до обществена информация, както и искания за повторно използване на информация от обществеността.

Темите, по които има искания по ЗДОИ в сферата на социалната политика, са с най-разнообразен предмет:

- социални преференции, промени в социалната политика;
- социална политика за стартиране на бизнес на безработни лица;
- статистически данни - колко души получават социални помощи, колко от тях са трайно безработни, колко от тях получават и детски надбавки, колко от получаващите детски надбавки са малолетни, непълнолетни или самотни майки, колко от тези майки получават детски надбавки за повече от едно дете и др.

3. Преглед на публикуваните отворени данни. Обновяване в периода 1 януари – 31 март 2019 г.

3.1. Брой набори

Направен е преглед на списъците с набори от данни по приоритетни области, публикувани в отворен формат, който се актуализира ежегодно.

В приетите списъци с набори от данни по приоритетни области, публикувани в отворен формат от институциите за 2015 г., 2016 г., 2017 г. прави впечатление, че от общо 21 набора от данни само 3 са в сферата на социалната политика, а останалите са в сферата на труда и заетостта.

В сферата на социалната политика са предвидени следните данни:

- Регистър на доставчиците на социални услуги, Агенция за социално подпомагане (за 2015 г.)
- Регистър на лицензираните доставчици на социални услуги за деца, Държавната агенция за закрила на детето (2016 г.)
- Регистър на специализираните предприятия и кооперации на и за хора с увреждания, Агенция за хората с увреждания (2017 г.)

Описани са всички публикувани данни в Портал за отворени данни сайтът opendata.org от Министерство на труда и социалната политика и второстепенните разпоредители с бюджет към него, които поддържат информация в сферата на социалната политика:

- Държавна агенция за закрила на детето
- Агенция за социално подпомагане
- Агенция за хората с увреждания

В портала за отворени данни са идентифицирани са **28 набора от данни** с горепосочените отговорни институции. Данните с техните адреси и характеристики са описани в XLS. Приложение.

В портала за отворени данни има публикувани Регистри на социални институти и услуги в общините. По-голямата част от тях нямат посочена дата на актуалност, в заглавията не е описано, че данните се отнасят за съответната община, поддържат се в различен формат.

На 14 .02. 2019г. сайтът opendata.government.bg е преобразуван в data.egov.bg.

В новия раздел „Население и социални условия“ са публикувани данни в областта на социалната политика свързани със социални институти и услуги в общините, като както и в първоначалния сайт при по-голямата част от тях нямат посочена дата на актуалност, в заглавията не е описано, че данните се отнасят за съответната община, поддържат се в различен формат.

Идентифицираните **28 набора от данни в първоначалния сайт** са публикувани от съответните компетентни институции, като не са категоризирани в новия раздел „Население и социални условия“.

3.2. Видове

Всички публикувани отворени данни са извадки от поддържани електронни регистри:

- Регистър на доставчиците на социални услуги за деца, които притежават лиценз от председателя на ДАЗД
- Регистър на специализираните предприятия и кооперации на и за хора с увреждания към Агенция за хората с увреждания

3.3. Клъстери

Публикуваните масиви от данни съдържат информация на различни териториални нива, като за всички има данни на ниво област и населено място.

Публикуваните данни могат да се категоризират в следните групи:

- Организации с издадени/отнети лицензи за социални услуги за деца (27 набора от данни)
- Специализираните предприятия и кооперации на хора с увреждания (1 набор от данни)

Клъстер ниво област

- Действащи/заличени специализирани предприятия и кооперации на и за хора с увреждания
- Регистър на доставчиците на социални услуги
- Организации с издаден лиценз за социални услуги за деца
- Регистър на видовете социални услуги за пълнолетни лица, финансирани от държавния бюджет
- Териториални структури на Агенция за социално подпомагане

Клъстер ниво община

- Действащи/заличени специализирани предприятия и кооперации на и за хора с увреждания
- Регистър на доставчиците на социални услуги
- Регистър на социални услуги на територията на община
- Териториални структури на Агенция за социално подпомагане

Клъстер социални услуги за деца

- Организации с издаден лиценз за социални услуги за деца
- Регистър на видовете социални услуги за деца, финансирани от държавния бюджет

Клъстер социални услуги за възрастни

- Регистър на доставчиците на социални услуги
- Регистър на видовете социални услуги за пълнолетни лица, финансирани от държавния бюджет

Клъстер социални услуги за хора с увреждания

- Действащи/заличени специализирани предприятия и кооперации на и за хора с увреждания
- Регистър на минималните държавни помощи
- Регистър на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне на медицински изделия и помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания
- Достъпни обекти за хора с увреждания (КЗД, „Достъпна България“)

3.4. Формати визуализация

Почти всички публикувани масиви от данни са във **формат xls** (27 набора от данни). – Организации с издадени/отнети лицензи за социални услуги за деца .

Регистърът на специализираните предприятия и кооперации на хора с увреждания е във формат csv (1 набор от данни).

3.5. Обновявания

Към 20.03.2018 г. е направено обновяване на един набор от данни - Регистър на специализираните предприятия и кооперации на хора с увреждания актуализиран към 21.02.2019г.

4. Други източници на данни, свързани с определените проблеми

4.1. Административни (регистри)

Идентифицирани са следните първични източници на данни – регистри, публикувани на страниците на административните структури.

Държавна агенция за закрила на детето

- Регистър на доставчиците на социални услуги за деца, които притежават лиценз от председателя на ДАЗД.
- Регистър на доставчиците на социални услуги за деца, на които е отказано издаването на лиценз от председателя на ДАЗД.

Агенция за социално подпомагане

- Регистър на доставчиците на социални услуги
- Регистър на видовете социални услуги за пълнолетни лица, финансирани от държавния бюджет
- Регистър на видовете социални услуги за деца, финансирани от държавния бюджет
- Териториални структури на Агенция за социално подпомагане

Агенция за хората с увреждания

- Регистър на специализираните предприятия и кооперации на и за хора с увреждания
- Достъпни обекти за хора с увреждания
- Регистър на минималните държавни помощи
- Заличени от регистъра на специализираните предприятия и кооперации на и за хора с увреждания
- Регистър на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне на медицински изделия и помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания

Министерство на труда и социалната политика

- Национална база данни на МТСП за социалните предприятия в България (2012-2014)

Със Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика, Обн., ДВ, бр. 91 от 2.11.2018 г., в сила от 2.05.2019 г. **се предвижда създаването на публичен Регистър на социалните предприятия** (чл.11)

С последните приети промени в Законопроект за социалните услуги (приет на второ гласуване на 07.03.2019 г.) **се регламентира създаването на Агенция за качеството на социалните услуги**, която да следи качеството на предлаганите от държавата социални услуги. В специална наредба ще се регламентират стандарти за качеството на социалните услуги. Ще се въведат и правила за контрол и мониторинг на качеството от самите доставчици и от общините.

Проект „Инициатива за гражданска ИТ подкрепа (civic hacking)“,
договор №.BG05SFOP001-2.009-0102-C01/ 27.12.2018 г.

В допълнение са идентифицирани доклади съдържащи обобщени данни в областта на социалната политика (в текстови формати, непозволяващи повторната им употреба):

- Агенция за социално подпомагане: Брой деца, вписани в регистъра на деца, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване към 31.10.2018 г.
- Агенция за социално подпомагане: Брой кандидат осиновители в регистъра към 31.10.2018 г.
- ДАЗД: ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧНА СПРАВКА ЗА ДЕЦА –ЧУЖДЕНЦИ, ПРЕМИНАЛИ ПРЕЗ РЕГИСТРАЦИОННО-ПРИЕМАТЕЛНИ ЦЕНТРОВЕ КЪМ ДАБ ЗА 2017 Г.
- ДАЗД: Брой деца, отглеждани в специализирани институции, в сравнителен план 2001 - 2017 г.
- ДАЗД: ВЪЗПИТАТЕЛНИ УЧИЛИЩА ИНТЕРНАТИ (ВУИ) И СОЦИАЛНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИ ИНТЕРНАТИ (СПИ) 2016 Г.
- ДАЗД: БЕЗНАДЗОРНИ ДЕЦА - ПРИЮТИ, ДНЕВНИ ЦЕНТРОВЕ И ДОМОВЕ ЗА ВРЕМЕННО НАСТАНЯВАНЕ – КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

В годишните отчети е посочено, че **АСП разработва следните анализи, публични данни, за които не са идентифицирани:**

- Годишен Анализ на изпълнението на натуралните и стойностните показатели на политиките в областта на социалната закрила и равните възможности, социално включване и интеграцията на хора с увреждания за 2016 г.;
- За конкретни периоди на 2017 г.: първо тримесечие, първо полугодие и към 30.09.2017 г., са изготвени 3-те анализа за текущото изпълнение на натуралните и стойностните показатели през годината;
- 4 тримесечни анализа за дейността на РДСП, на база представени от регионалните дирекции отчети, които показват конкретни добри практики при изпълнението на социалните политики, в т.ч. динамика и наблюдавани тенденции - по области и обобщено за страната (за IV-то тримесечие на 2016 г.; за I-во II-ро и III-то тримесечие на 2017 г.).
- Анализ за изпълнението на Наредба № РД-07-5 от 16.05.2008 г. за условията и реда за отпускане на целевата помощ за отопление през отоплителен сезон 2016/2017 г. (на база извършения седмичен мониторинг от м. юли до приключване обработването на всички документи);
- Анализ на отпускнатите еднократни целеви помощи за ученици по реда на чл. 10а от Закона за семейни помощи за деца за учебната 2016/2017 г. (на база извършения седмичен мониторинг от м. юли до м. декември);
- Анализ относно децата, потребители на социалната услуга „приемна грижа“ в страната към 31.03.2017 г.

4.2. Статистически

Статистическите данни предоставят агрегирана информация, в тях не присъстват първични данни. Те дават информация за общо състояние и тенденции на развитие, които могат да бъдат изследвани в повече детайли чрез отворените първични данни, публикувани от държавните институции, гражданското общество и бизнеса.

Статистическите данни също могат да служат за коректив на открити чрез наблюдение и анализ закономерности на база първични отворени данни. Понякога такива закономерности засягат непредставителни извадки от обществото.

Разглеждаме два основни източника, всеки от които съдържа стандартизирани периодични статистически данни и специфични/ инцидентни изследвания по актуални теми: НСИ и Евростат. Двата източника предоставят практически еднакви данни, но в определени случаи организацията им и форматите за достъп в двете бази данни са различни. Информацията е достъпна чрез преглед на публични електронни бази данни:

- НСИ, <http://www.nsi.bg/>
- НСИ, Инфостат, <https://infostat.nsi.bg>
- Евростат, <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Национален статистически институт:

- Приходи за социална защита
- Разходи за социална защита
- Изплатени обезщетения
- Изплатени обезщетения по функция "болест/здравна грижа"
- Изплатени обезщетения по функция "инвалидност"
- Изплатени обезщетения по функция "навършена възраст"
- Изплатени обезщетения по функция "наследници"
- Изплатени обезщетения по функция "семейство/деца"
- Изплатени обезщетения по функция "безработица"
- Изплатени обезщетения по функция "жилища"
- Изплатени обезщетения по функция "социално изключване"
- Пенсии
- Изплатените обезщетения и помощи на населението
- Домове за медико-социални грижи за деца
- Социално включване и условия на живот - Индикатори за бедност и социално включване

Евростат:

- Статистика на социалната защита , European System of integrated Social PROtection Statistics. ESSPROS

- Statistics on income, social inclusion and living conditions
- Equality (age, gender and disability)

4.3. Социологически

Агенция „алфа Рисърч“ в рамките на национална кампания „Мисията е възможна“ (ОПРЧР) е провела социологическо проучване на обществените нагласи към процеса на деинституционализация и предлаганите нови социални услуги в общността (ноември 2018 г.). Установено е, че 62% от респондентите са готови да приемат децата в своя квартал, 44% в класа, в който учи детето им, 21% биха ги приели на семеен обяд/вечеря, а 5% заявяват готовност да станат приемни родители. Преобладаващ дял от анкетираните от всички заинтересовани страни (учители и директори, приемни семейства, местната общност, социалните работници) смятат, че няма нужната подготовка на преподавателите в училищата, където децата, изведени от институциите, трябва да се интегрират, нито на социалните работници в новите центрове.

4.4. Граждански сектор

- Фондация „За нашите деца“ – Изследване на системите, подкрепящи ранното детско развитие, взаимовръзките и взаимодействието между тях и родителите. Нагласи на родителите относно социалните, образователните и здравните грижи за децата от 0 до 7 години (февруари 2017 г.). Обхваща здравни услуги и грижи за бременни и майки с малки деца; отглеждане, ранно обучение и предучилищно образование на децата; семейни помощи и социални услуги. Като приоритети на семейната политика 45% считат, че държавата трябва да осигури високоплатен родителски отпуск за по-дълго време, за да могат родителите да се грижат сами за децата си, а 44% - повече и по-качествени услуги за децата, за да могат родителите им да се върнат по-бързо на работа; 79% считат, че за всички деца трябва да се получават детски надбавки независимо от доходите на семейството; 62% одобряват „бащинската квота“ от родителския отпуск. Едва 10% от всички обхванати в изследването са ползвали социални услуги, като преобладават логопедичните (43.3%), рехабилитацията (32.8%) и психологичните (13.4%). 62% оценяват помощта като изключително полезна.
- Институт по социални дейности и практики, проучване на социалните услуги в община Враца. Включени са 10 социални услуги – делегирани от държавата дейности. Установена е някаква степен на разнообразие и че всички работят в съответствие с нормативната уредба. Препоръките са в посока създаване на Комплекс за социални услуги и формиране на общност на социалните специалисти.
- Комисия за защита от дискриминация изпълнява безсрочна КАМПАНИЯ „ДОСТЪПНА БЪЛГАРИЯ“ 2018 г., в която се описват и се оценяват съществуващите сгради за достъпност за хора с увреждания. Издаден е междинен доклад с обобщени данни за броя достъпни места по видове и области и такива за които предстои сертифициране.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Проект „Инициатива за гражданска ИТ подкрепа (civic hacking)“,
договор №.BG05SFOP001-2.009-0102-C01/ 27.12.2018 г.

- Национална мрежа за децата изготвя годишни доклади „Бележник“ (от 2012 г. до момента), с оценка как правителството и администрацията са изпълнявали държавните ангажименти към децата през изминалата календарна година. Това е алтернативен документ, който критично и независимо представя гражданския поглед към политиките за детето.

4.5. Академични

Тема: Развитие на социалните услуги за ранно детско развитие на територията на Община Аврен за периода 2016-2018 год. ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА КАТЕДРА ‘СОЦИАЛНИ И ПРАВНИ НАУКИ’, доц. д. пол. н. Тошко Христов Петров.

5. Препоръки

- Възможности за увеличаване на гражданската активност: по-добро информирание на гражданския сектор и обществеността и създаване на предпоставки за участие във вземането на решения
- Ефективно структуриране, организация и публикуване на данните в съответствие с (общоевропейските) цели за осигуряване на възможности за повторна употреба на данните
  - Възможност за използване на структурата съгласно Административен регистър в Интегрирана информационна система на държавната администрация и разделяне на институциите най-малко на централна и местна администрация.
  - Посочване на дата на генериране на справката или период на актуалност на посочената информация. Системата показва дата на публикуване на документа и дата на последна редакция (носещи информация за създаващите документи, но не и за потребителите).
  - В заглавието и резюмето на всеки документ трябва да е посочена дата на генериране на справката/данните, описание на съдържащите се в нея данни, които могат да бъдат използвани като ключови думи при търсене от потребителите, съдържащи се съкращения и други коментари.
  - Оптимизиране на заглавията на документите - съществуващата визуализация не позволява да бъде прочетено цялото заглавие. В същото време в резюмето под заглавието се съдържа същата информация.
  - Описание на използваните съкращения
  - Описание на териториалното ниво на данните
- Възможности за комбиниране с други видове данни за по-задълбочено разбиране и възприемане на информацията.

Приложение 1

I. НОРМАТИВНА РАМКА

1. Директива 2013/37/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за изменение на Директива 2003/98/ЕО относно повторната употреба на информацията в обществения сектор.

Тази Директива е транспонирана в българската нормативна уредба чрез Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).

2. Закон за достъп до обществена информация

Законът регламентира създаването на националния портал за отворени данни (чл.15г, ЗДОИ) като централно хранилище за отворените данни на администрацията и вменява на организациите от обществения сектор задължение за приоритизиране и публикуване на данни, предназначени за повторно използване. Отговорна институция за поддържането на портала за отворени данни е Държавната агенция "Електронно управление".

3. НАРЕДБА за стандартните условия за повторно използване на информация от обществения сектор и за нейното публикуване в отворен формат

Приета с ПМС № 147 от 20.06.2016 г., обн., ДВ, бр. 48 от 24.06.2016 г.

Редът и начинът за публикуване на информацията в националния портал за отворени данни се определят с наредба, приета от Министерския съвет. (чл.15г, ал. 3, ЗДОИ)

Наредбата определя:

- изискванията за създаването и поддържането на обществена информация в отворен формат;
- редът и начинът за публикуване на информация на Портала за отворени данни
- стандартните условия за повторно използване на информация от обществения сектор.

4. Списъци с набори от данни по приоритетни области, които да се публикуват в отворен формат

Ежегодно се актуализира списъкът с набори от данни по приоритетни области, които да се публикуват в отворен формат:

4.1. РЕШЕНИЕ № 103 от 17 февруари 2015 година ЗА ПРИЕМАНЕ НА СПИСЪК С НАБОРИ ОТ ДАННИ ПО ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ, КОИТО ДА СЕ ПУБЛИКУВАТ В ОТВОРЕН ФОРМАТ

Система на Министерството на труда и социалната политика

- Свободни работни места, обявени в бюрата по труда, Агенция по заетостта
- Регистър на доставчиците на социални услуги, Агенция за социално подпомагане

4.2. РЕШЕНИЕ № 214 от 25 март 2016 година ЗА ПРИЕМАНЕ НА СПИСЪК С НАБОРИ ОТ ДАННИ ПО ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ, КОИТО ДА СЕ ПУБЛИКУВАТ В ОТВОРЕН ФОРМАТ

и Решение № 897 на Министерският съвет от 21 октомври 2016 г. за изменение и допълнение на Решение № 214 на МС от 25 март 2016 г.

Система на Министерството на труда и социалната политика

- Публичен регистър на предоставените ваучери по схема "Развитие" от ОП "Развитие на човешките ресурси 2007-2013 г.", Агенция по заетостта
- Публичен регистър на предоставените ваучери по схема "Адаптивност", Агенция по заетостта
- Публичен регистър на предоставените ваучери по схема "Първа работа", Агенция по заетостта
- Публичен регистър на предоставените ваучери по схема "Аз мога повече", Агенция по заетостта
- Списък на посредниците, чиято регистрация е прекратена на основание чл. 15, ал. 1, т. 7 от Наредбата за условията и реда за извършване на посредническа дейност по наемане на работа, Агенция по заетостта
- Списък на посредниците, чиято регистрация е прекратена на основание чл. 15, ал. 1, т. 6 от Наредбата за условията и реда за извършване на посредническа дейност по наемане на работа, Агенция по заетостта
- Списък на посредниците, чиято регистрация е прекратена на основание чл. 15, ал. 1, т. 5 от Наредбата за условията и реда за извършване на посредническа дейност по наемане на работа, Агенция по заетостта
- Списък на посредниците, чиято регистрация е прекратена на основание чл. 15, ал. 1, т. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на посредническа дейност по наемане на работа, Агенция по заетостта
- Списъци на регистрираните посредници съгласно Наредбата за условията и реда за извършване на посредническа дейност по наемане на работа, Агенция по заетостта
- Списък на всички бюра по труда на територията на Република България Агенция по заетостта
- Списък на посредниците, чиято регистрация е прекратена на основание чл. 6, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на посредническа дейност по наемане на работа, Агенция по заетостта
- Списък на предприятията, които осигуряват временна работа, съгласно Закона за насърчаване на заетостта Агенция по заетостта
- Регистър на декларациите по чл. 15, ал. 1 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд, Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“
- Регистър на вписаните отраслови и браншови колективни трудови договори в ИА "Главна инспекция по труда" по реда на чл. 53, ал. 3 от Кодекса на труда, Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“

Проект „Инициатива за гражданска ИТ подкрепа (civic hacking)“,
договор №.BG05SFOP001-2.009-0102-C01/ 27.12.2018 г.

- Регистър на лицензираните доставчици на социални услуги за деца, Държавната агенция за закрила на детето
- Национална класификация на професиите и длъжностите и информация за прогнозите за развитието на пазара на труда в Република България, Министерство на труда и социалната политика
- Списък на посредниците и арбитрите Националния институт за помирение и арбитраж, Национален институт за помирение и арбитраж

4.3. Решение № 436 на Министерския съвет от 2017 г. ЗА ПРИЕМАНЕ НА СПИСЪК С НАБОРИ ОТ ДАННИ ПО ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ, КОИТО ДА СЕ ПУБЛИКУВАТ В ОТВОРЕН ФОРМАТ НА ПОРТАЛА ЗА ОТВОРЕНИ ДАННИ

Система на Министерството на труда и социалната политика

- Данни от Програма "Старт на кариерата", Агенция по заетостта
- Регистър на специализираните предприятия и кооперации на и за хора с увреждания, Агенция за хората с увреждания

5. Вътрешни правила за повторно използване на информацията по ЗДОИ

Приети са вътрешни правила за повторно използване на информацията по ЗДОИ от почти всички централни администрации.

С Вътрешни правила за условията и реда за предоставяне на достъп до обществена информация от Министерството на труда и социалната политика (Утвърдени със Заповед №РД 01-524/15.06.2015 г. , изм.и доп. Заповед № РД 01-76/27.01.2016 г.) са уредени приемането, регистрирането, разпределянето, разглеждането на писмени заявления и устни запитвания за достъп до обществена информация, изготвянето на решения за предоставяне или за отказ за предоставяне на обществена информация, формите на предоставяне, разходите и начините на тяхното заплащане, както и процедурата по предоставяне на информация от обществения сектор за повторно ползване.

Вътрешните правила не уреждат реда за публикуване на информация на Портала за отворени данни.

Ежегодно се обявява актуализиран списък на категориите информация, подлежаща на публикуване в интернет за сферата на дейност на министерството, както и форматите, в които е достъпна. Съветникът на министъра по медийните въпроси, респективно ръководителят на звеното за връзки с обществеността, или определен от него служител, а при изрично възлагане на други лица – съгласно заповедта за възлагане, периодично публикува на интернет страницата актуална информация. Информацията се публикува, съответно се обновява, в срок до три работни дни от приемането на съответния акт или от създаването на съответната информация, а ако актът се обнародва – в срок до три работни дни от обнародването, освен ако в закон не е определен друг срок. Дейността по приемането, регистрирането,

Проект „Инициатива за гражданска ИТ подкрепа (civic hacking)“,
договор №.BG05SFOP001-2.009-0102-C01/ 27.12.2018 г.

разглеждането и изготвянето на решения по ЗДОИ се организира, координира и контролира от главния секретар на Министерството на труда и социалната политика.

В годишните си отчети за работа на министерството по ЗДОИ се описват броя и типа постъпили заявления за достъп до обществена информация, както и искания за повторно използване на информация от обществения сектор.

През 2015 г. няма постъпили искания за повторно използване на информация от обществения сектор, през 2016 г. има едно постъпило искане за повторно използване на информация от обществения сектор, а през 2017 г. няма постъпили такива искания.

Темите по които има искания по ЗДОИ са с най-разнообразен предмет - представяне на копие от заповед и длъжностна характеристика на лицето, отговарящо за ДОИ; брой пенсионери, получаващи минимална пенсия; брой служители в пенсионна възраст; брой служители на ръководна длъжност, които са пенсионери; социални преференции, промени в социалната политика, обявени свободни работни места на територията на гр. София, социална политика за стартиране на бизнес на безработни лица; колко и какви подаръци е получил/подарил министъра, на каква стойност са и кои са производителите на подарените подаръци; спорт и образование; спорт и работа - нормативна база и правна регулация, политики и практики, структури - бюджет, кадри, материална база и др.; статистически данни - колко души получават социални помощи към 01.01.2015 г., колко от тях са трайно безработни, колко от тях получават и детски надбавки, колко от получаващите детски надбавки са малолетни, непълнолетни или самотни майки, колко от тези майки получават детски надбавки за повече от едно дете и др.

[Годишен отчет за работата на Министерството на труда и социалната политика по Закона за достъп до обществена информация \(ЗДОИ\) за периода 01.01.2015 г. -31.12.2015 г.](#)

[Годишен отчет за работата на Министерството на труда и социалната политика по Закона за достъп до обществена информация \(ЗДОИ\) за периода 01.01.2016 г.-31.12.2016 г.](#)

[Годишен отчет за работата на Министерството на труда и социалната политика по Закона за достъп до обществена информация за периода 01.01.2017 г. - 31.12.2017 г.](#)

Второстепенни разпоредители с бюджет към Министерството на труда и социалната политика, които поддържат данни в отворен формат:

Държавна агенция за закрила на детето <http://sacp.government.bg>

Агенция по заетостта <http://www.az.government.bg>

Агенция за социално подпомагане <http://www.asp.government.bg>

Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" <http://www.gli.government.bg>

Агенция за хората с увреждания <http://ahu.mlsp.government.bg/home>

Национален институт за помирение и арбитраж <http://www.nipa.bg>

6. Инструмент за автоматизирано качване на данни на портала за отворени данни

Създадени са технически насоки и инструкции за качване на данни в отворен формат на Портала за отворени данни - Инструмент за автоматизирано качване на данни на портала за отворени данни.

Упътване за публикуване на данни в opendata.government.bg и технически насоки за отваряне на данни от държавната администрация - <http://www.strategy.bg/FileHandler.ashx?fileId=7339>

II. НАЛИЧНА ИНФОРМАЦИЯ С ОТВОРЕНИ ДАННИ

➤ Портал за отворени данни

Описани са всички публикувани данни от Министерство на труда и социалната политика и второстепенните разпоредители с бюджет към него, които поддържат информация в сферата на социалната закрила:

- Държавна агенция за закрила на детето
- Агенция за социално подпомагане
- Агенция за хората с увреждания

В приетите списъци с набори от данни по приоритетни области, които да се публикуват в отворен формат от институциите за 2015 г., 2016 г., 2017 г. прави впечатление, че от общо 21 набора от данни **само 3 бр. са в сферата на социалната закрила**, а останалите в сферата на труда и заетостта.

В портала за отворени данни са идентифицирани са 29 набора от данни, с горепосочените отговорни институции. Данните с техните адреси и характеристики са описани в XLS. Приложение.

Почти всички публикувани масиви от данни са във формат xls, (само 2 от тях са във формат csv)

Публикуваните данни могат да се категоризират в следните примерни групи, като един масив от данни понякога попада в повече от една категория:

- социални услуги за деца
- социални услуги за пълнолетни лица
- услуги за хора с увреждания
- пазар на труда

Публикуваните масиви от данни съдържат информация на различни териториални нива, като почти за всички има данни на ниво област и населено място.

- национално ниво
- регион за планиране
- област
- община

Проект „Инициатива за гражданска ИТ подкрепа (civic hacking)“,
договор №.BG05SFOP001-2.009-0102-C01/ 27.12.2018 г.

- населено място

В портала за отворени данни има публикувани Регистри на социални институти и услуги в общините. По-голямата част от тях нямат посочена дата на актуалност, в заглавията не е описано, че данните се отнасят за съответната община, поддържат се в различен формат.

В допълнение са описани и публикуваните данни от второстепенни разпоредители към МТСП, които поддържат информация в сферата в сферата на труда и заетостта:

- Агенция по заетостта
- Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда"
- Национален институт за помирение и арбитраж

От общо 18 набора данни публикувани от Агенция по заетостта, 12 не могат да бъдат визуализирани или изтеглени в четим формат.

Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" е публикувала 2 набора от данни, които директно препращат към поддържани регистри, без да дават възможност за извличане на данни.

- **Портали на МТСП, Агенция по заетостта, Агенция за социално подпомагане, ИА ГИТ, ДА Закрила на детето, Агенция за хората с увреждания, Национален институт за помирение и арбитраж**

На портала на Агенция за хората с увреждания се поддържат следните регистри:

- Регистър на специализираните предприятия и кооперации на и за хора с увреждания
- Достъпни обекти за хора с увреждания
- Регистър на минималните държавни помощи
- Заличени от регистъра на специализираните предприятия и кооперации на и за хора с увреждания
- Регистър на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне на медицински изделия и помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания

На портала на Агенция за социално подпомагане се поддържат следните регистри:

- Регистър на доставчиците на социални услуги
- Регистър на видовете социални услуги за пълнолетни лица, финансирани от държавния бюджет
- Регистър на видовете социални услуги за деца, финансирани от държавния бюджет
- Брой деца, вписани в регистъра на деца, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване към 31.10.2018 г.
- Брой кандидат осиновители в регистъра към 31.10.2018 г.
- Териториални структури на Агенция за социално подпомагане

Проект „Инициатива за гражданска ИТ подкрепа (civic hacking)“,
договор №.BG05SFOP001-2.009-0102-C01/ 27.12.2018 г.

На портала на Държавна агенция за закрила на детето се поддържат следните регистри и обобщени данни от годишни доклади:

- Регистър на доставчиците на социални услуги за деца, които притежават лиценз от председателя на ДАЗД.
- Регистър на доставчиците на социални услуги за деца, на които е отказано издаването на лиценз от председателя на ДАЗД.
- ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧНА СПРАВКА ЗА ДЕЦА –ЧУЖДЕНЦИ, ПРЕМИНАЛИ ПРЕЗ РЕГИСТРАЦИОННО-ПРИЕМАТЕЛНИ ЦЕНТРОВЕ КЪМ ДАБ ЗА 2017 Г.
- Брой деца, отглеждани в специализирани институции, в сравнителен план 2001 -2017 г.
- ВЪЗПИТАТЕЛНИ УЧИЛИЩА ИНТЕРНАТИ (ВУИ) И СОЦИАЛНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИ ИНТЕРНАТИ (СПИ) 2016 Г.
- БЕЗНАДЗОРНИ ДЕЦА - ПРИЮТИ, ДНЕВНИ ЦЕНТРОВЕ И ДОМОВЕ ЗА ВРЕМЕННО НАСТАНЯВАНЕ – КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

Национална база данни на МТСП за социалните предприятия в България съдържа информация за периода на изпълнение на проекта – до 2014 г. Предстои създаване на Национален Регистър на социалните предприятия, регламентиран с приетия ЗАКОН за предприятията на социалната и солидарна икономика, Обн., ДВ, бр. 91 от 2.11.2018 г., в сила от 2.05.2019 г.

В **годишните отчети** за дейността на Агенцията за социално подпомагане се съдържат **обобщени данни на национално ниво за предоставените услуги по национални програми** (данните не са във формат позволяващ повторната им употреба):

- Програма „Осигуряване на целева социална защита за отопление на населението с ниски доходи“
- Национална програма „Асистенти на хора с увреждания“
- Програма „Подпомагане на семейства с деца“
- Социални услуги за деца, предоставяни в общността
- Програма „Закрила на детето чрез преход от институционални грижи към алтернативни грижи в семейна среда“
- Социални услуги за пълнолетни лица, делегирани от държавата дейности
- Програма „интеграция на хората с увреждания“

В годишните отчети е посочено, че **АСП разработва следните анализи, публични данни, за които не са идентифицирани:**

- Годишен Анализ на изпълнението на натуралните и стойностните показатели на политиките в областта на социалната закрила и равните възможности, социално включване и интеграцията на хора с увреждания за 2016 г.;
- За конкретни периоди на 2017 г.: първо тримесечие, първо полугодие и към 30.09.2017 г., са изготвени 3-те анализа за текущото изпълнение на натуралните и стойностните показатели през годината;

Проект „Инициатива за гражданска ИТ подкрепа (civic hacking)“,
договор №.BG05SFOP001-2.009-0102-C01/ 27.12.2018 г.

- 4 тримесечни анализа за дейността на РДСП, на база представени от регионалните дирекции отчети, които показват конкретни добри практики при изпълнението на социалните политики, в т.ч. динамика и наблюдавани тенденции - по области и обобщено за страната (за IV-то тримесечие на 2016 г.; за I-во II-ро и III-то тримесечие на 2017 г.).
- Анализ за изпълнението на Наредба № РД-07-5 от 16.05.2008 г. за условията и реда за отпускане на целевата помощ за отопление през отоплителен сезон 2016/2017 г. (на база извършения седмичен мониторинг от м. юли до приключване обработването на всички документи);
- Анализ на отпуснатите еднократни целеви помощи за ученици по реда на чл. 10а от Закона за семейни помощи за деца за учебната 2016/2017 г. (на база извършения седмичен мониторинг от м. юли до м. декември);
- Сравнителен анализ по изпълнението на програмите за социално подпомагане за периода 2012 - 2016 г.;
- Анализ на развитието и динамиката на социалните услуги за пълнолетни лица, делегирани от държавата дейности за периода 2012 – 2016 г.;
- Анализ на изпълнението процеса на деинституционализация чрез прилагане на дейностите по закрила на детето за периода 2012 – 2016 г.;
- Анализ относно децата, потребители на социалната услуга „приемна грижа“ в страната към 31.03.2017 г.

➤ **Статистически данни от НСИ**

В раздел Социална защита са идентифицирани 62 набора данни. Преобладават обобщени данни на национално ниво (има няколко набора с данни на ниво област и община). Данните са групирани по степени на образованието (предучилищно/детски градини; основно и средно образование; висше образование; Професионално обучение, Продължаващо професионално обучение) и общи данни за системата на образованието.

- **Приходи за социална защита**
- **Разходи за социална защита**
- **Изплатени обезщетения**
  - **Функция „Болест/Здравна грижа“**
  - **Функция „Инвалидност“**
  - **Функция „Навършена възраст/старост“**
  - **Функция „Наследници“**
  - **Функция „Семейство/Деца“**
  - **Функция „Безработица“**
  - **Функция „Жилищни нужди“**

- Функция „Социално изключване“
- **Пенсии и изплатени обезщетения**
  - Пенсии
  - Изплатените обезщетения и помощи на населението

Пазар на труда

<http://www.nsi.bg/bg/content/3827/%D0%BF%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D1%80-%D0%BD%D0%B0-%D1%82%D1%80%D1%83%D0%B4%D0%B0>

➤ **Данни от Евростат**

- Статистика на социалната защита , European System of integrated Social PROtection Statistics. ESSPROS
- Statistics on income, social inclusion and living conditions
- Equality (age, gender and disability)

➤ **Данни по проекти**

Безсрочна Кампания „Достъпна България“ е стартирала през 2018 г. В дейностите е включено описание и оценка на съществуващите сгради за достъпност за хора с увреждания. Издаден е междинен доклад с обобщени данни за броя достъпни места по видове и области и такива за които предстои сертифициране.